

دارو،

مشکلات و راه کارهای بر طرف شدن آن

زندگی، شادابی، تحرک، نوآوری و... را در آن جوامع بدنبال داشته و خدشه دار شدن هر یک از آنها، چرخ‌های حرکتی جوامع را به سوی آینده‌ای روشن و سربلند، به کندی و بعضاً توقف وا می‌دارد. این نکته را نیز یادآور شوم که سلامتی و امنیت در واقع دو روی یک سکه‌اند که کمبود یا نبود هر یک بر دیگری تأثیر گذاشته، و بالطبع جامعه را با بحران مواجه خواهد ساخت. لذا تهیه و تدارک به موقع و به اندازه دارو به‌عنوان پایه اصلی سلامتی جامعه، اگر نگوئیم اولویت اول نظام، که باید اولویتی بعد از غذا و

نگاهی گذرا به سیستم‌های دارو درمانی جهان، و جایگاه دارو در این سیستم‌ها، بازگوکننده این نکته است که دارو کالایی استراتژیک بوده و بواسطه این‌که رابطه مستقیمی با سلامتی مردم دارد، از اهمیت بالایی در جامعه برخوردار است. بنابراین اطمینان مردم از وجود دائم و همیشگی دارو، و امکان دسترسی آنها به این کالای حیاتی، رابطه مستقیمی با آرامش و امنیت جامعه دارد. از سویی سلامتی و امنیت دو نعمتی هستند که وجود آنها در جوامع مختلف، پویایی، سر

قوت مردم داشته باشد. با این مقدمه، تصویری از مشکلات فعلی دارو و راه کارهای بر طرف شدن آن یادآوری می‌شود.

۱- مشکلات ارزی

طبق مقررات بانک مرکزی، ارز دارو مانند سایر کالاها به صورت یک دوازدهم تخصیص داده می‌شود که این مسأله همه ساله در ماههای پایانی سال یعنی بهمن و اسفند دست اندرکاران دارویی وزارت بهداشت را در هاله‌ای از ابهام و نگرانی فرو می‌برد. بنابراین برای برطرف شدن این مشکل باید ترتیبی اتخاذ شود که ارز دارو تا پایان آذر ماه هر سال (۹ ماهه به جای ۱۲ ماهه) تخصیص داده شود تا در سه ماهه پایانی سال، شرکت‌های دارویی وقت کافی برای گشایش اعتبارهای دارو داشته باشند. انجام این مسأله، آرامش خاطر مسئولان دارویی کشور را به منظور تدارک کافی دارو در سال بعد بدنبال خواهد داشت.

۲- اقتصاد دارو

الف. قیمت گذاری) با توجه به این که ارز دارو توسط وزارت بهداشت به شرکت‌های دارویی داده می‌شود و در این راه تمامی کنترل‌های لازم از سوی مسئولان اعمال می‌شود، لذا باید قیمت گذاری دارو نیز طبق تبصره ۳ بند ۴ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۴۲/۳/۲۹ و اصلاحات مصوب ۱۳۶۷/۱/۲۲ مجلس شورای اسلامی، و توسط کمیسیون قیمت گذاری تعیین شده در این قانون صورت گیرد. وجود ارگانهای دیگر تصمیم گیر

در مورد قیمت کالاها که بعضاً قیمت گذاری دارو را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد، روند قیمت گذاری دارو را با مشکلات جدی روبرو خواهد ساخت که قطعاً تدارک به موقع و به اندازه این کالای حیاتی را دچار وقفه می‌سازد. البته تفویض اختیار شورای اقتصاد به کمیسیونی پنج نفره متشکل از وزارت خانه‌های بهداشت، بازرگانی، صنایع، اقتصاد و دارایی و برنامه و بودجه، مشکل قیمت گذاری دارو را تا حدود زیادی برطرف ساخته است.

ب. بیمه‌ها) با توجه به این که در حال حاضر نسیمی از داروی مصرفی بیماران بوسیله دفترچه‌های بیمه در اختیار آنها قرار می‌گیرد، هر گونه خللی در نقدینگی بیمه‌ها چرخه اقتصادی دارو (داروخانه، شرکت‌های توزیعی و تولیدی) را مختل ساخته و روند صحیح تدارک دارو را به مخاطره می‌اندازد.

ج. یارانه دارو) پرداخت یارانه دارو در حال حاضر به صورت سه ماهه از سوی سازمان برنامه و بودجه تخصیص می‌یابد. این مسأله باعث می‌شود که دسترسی شرکت‌های دارویی به یارانه دارو به موقع صورت نگیرد که خود باعث کند شدن چرخه اقتصادی دارو می‌شود. بنابراین حذف کامل یارانه دارو یا به حداقل رساندن آن که تنها تعداد محدودی از داروهای مربوط به بیماری‌های خاص را در برگیرد، هم باعث می‌شود که اقتصاد دارو از تکیه دائمی به کمک‌های دولت رها شود، و هم می‌توان یارانه حذف شده را به بیمه‌ها اختصاص داد تا از این طریق کمکی به نقدینگی آنها شده و با پرداخت بدهی خود به سیستم دارویی، بسیاری از مشکلات را بر طرف سازند.

مذکور در فوق تنها در مورد دارو، اختیارات خود را به وزیر بهداشت تفویض نمایند.

۲- قاچاق دارو

یکی از مسائلی که همیشه سیستم دارویی را با مشکل مواجه ساخته است، قاچاق دارو است. علت اصلی قاچاق دارو که عمدتاً به کشورهای همجوار صورت می‌گیرد، ارزان بودن آن در مقایسه با قیمت آن در این کشورها است. بنابراین واقعی شدن قیمت دارو در ایران می‌تواند تا حدود زیادی از قاچاق این کالای حیاتی جلوگیری کرده و این مشکل را برای همیشه بر طرف نماید.

۵- مصرف بی‌رویه دارو

منطقی شدن مصرف دارو در کشور می‌تواند بار مالی دولت را در این زمینه کاهش دهد. لذا نحوه صحیح نسخه نویسی، کنترل نسخه، تبلیغات گسترده فرهنگی، آموزش کادرهای درمانی به منظور استفاده درست و منطقی از دارو، بالا بردن آگاهی مردم نسبت به چگونگی مصرف دارو و... می‌تواند در این راه کارگشا باشد.

با توجه به مطالب گفته شده، چنانچه مشکلات مذکور برطرف شوند، نه تنها تهیه و تدارک دارو روندی منطقی و صحیح داشته و دیگر شاهد سرگردانی مردم برای تهیه داروی دردشان نخواهیم بود، بلکه از این طریق به پیشبرد برنامه‌های دولت جمهوری اسلامی نیز کمک نموده و امنیت اجتماعی را تضمین خواهیم کرد.

دکتر فریدون سیامک نژاد

د. نقیبنگی کارخانه‌های داروسازی) در حال حاضر سقف تسهیلات بانکی برای کارخانه‌های داروسازی کم است. بنابراین افزایش این سقف باعث بهبود اقتصاد کارخانه‌های داروسازی شده و از این طریق، روند تولید در جهت تهیه و تدارک دارو با تناسب بیشتری به پیش خواهد رفت.

۳- مشکلات بیرون سازمانی

دارو نیز مانند سایر کالاهای مشمول ارز شناور دارای مکانیسم‌های کنترلی است. لذا ارگانهایی همچون بانک مرکزی، سازمان حمایت، گمرک، وزارت بازرگانی، سازمان برنامه و بودجه، شورای عالی اقتصاد و... بر روند صحیح تهیه و تدارک دارو تأثیر می‌گذارند. بنابراین دارو باید به‌عنوان کالای استراتژیک از سایر کالاها مستثنی شده و وزارت بهداشت متولی تمام کارهای آن باشد. البته برای جلوگیری از بی‌نظمی، بهتر است که ارگانهای

